

ՊԱՏՎԱՍՏԱՆՅՈՒԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Կատաղության դեմ պատվաստանյութ.

Ի՞նչ է ձեզ անհրաժեշտ իմանալ

Many Vaccine Information Statements are available in Armenian and other languages. See www.immunize.org/vis

Պատվաստանյութի վերաբերյալ շատ տեղեկատվական նյութեր հասանելի են հայերենով և այլ լեզուներով: Տե՛ս՝ www.immunize.org/vis կայքը

1. Ինչո՞ւ պատվաստվել:

Կատաղության դեմ պատվաստանյութը կարող է կանխարգելել կատաղությունը:

Կատաղությունը լուրջ հիվանդություն է, որը գրեթե միշտ հանգեցնում է մահվան:

Կատաղության վիրուսը վարակում է կենտրոնական նյարդային համակարգը: Ախտանիշները կարող են հայտնվել վիրուսի հետ շփումից հետո օրերից մինչև տարիներ անց և ներառում են գառանցանք (շփոթմունք), աննորմալ վարք, հայյուցինացիաներ, հիդրոֆոբիա (վախ ջրից) և անքնություն (քնելու դժվարություն), որոնք նախորդում են կոմային և մահվանը:

Մարդիկ կարող են կատաղություն ձեռք բերել, եթե շփվեն վարակված կենդանու թքի կամ նյարդային հյուսվածքի հետ, օրինակ՝ խայթոցի կամ քերծվածքի միջոցով և չստանան համապատասխան բժշկական օգնություն, այդ թվում՝ կատաղության դեմ պատվաստանյութ:

2. Կատաղության դեմ պատվաստանյութ

Կատաղության ենթարկվելու **ավելի բարձր ռիսկ ունեցող որոշ մարդկանց, ինչպիսիք են նրանք, ովքեր աշխատում են պոտենցիալ վարակված կենդանիների հետ, խորհուրդ է տրվում պատվաստանյութ ստանալ՝** օգնելու կանխարգելել կատաղությունը, եթե վարակ տեղի ունենա: Եթե կատաղության վիրուսով վարակվելու ավելի մեծ վտանգի տակ եք.

- Դուք պետք է ստանաք կատաղության դեմ պատվաստանյութի 2 դեղաչափ, որը տրվել է 0-րդ և 7-րդ օրերին:
- Կախված ձեր ռիսկի մակարդակից՝ ձեզ կարող է խորհուրդ տրվել արյան մեկ կամ մի քանի անալիզ անցնել կամ ստանալ խթանիչ դեղաչափ առաջին 2 դեղաչափերից հետո 3 տարվա ընթացքում: Ձեր բժիշկը կարող է ձեզ մանրամասն տեղեկություններ տալ:

Կատաղության դեմ պատվաստանյութը կարող է կանխարգելել կատաղությունը, եթե շփումից հետո փոխանցվի մարդուն: Կատաղության հետ շփումից կամ հնարավոր

ազդեցությունից հետո վերքի հատվածը պետք է մանրակրկիտ մաքրել օճառով և ջրով: Եթե ձեր առողջապահական խնամքի մատակարար կամ տեղական առողջապահական դեպարտամենտը խորհուրդ են տալիս պատվաստում կատարել, վարակվելուց հետո պատվաստանյութը պետք է կիրառվի որքան հնարավոր է շուտ, բայց կարող է արդյունավետ լինել ցանկացած ժամանակ՝ նախքան ախտանիշների սկսվելը: Ախտանիշների ի հայտ գալուց հետո կատաղության դեմ պատվաստանյութն այլևս օգտակար չէ կատաղության կանխարգելման համար:

- Եթե դուք նախկինում չէք պատվաստվել կատաղության դեմ, ապա ձեզ անհրաժեշտ է կատաղության դեմ պատվաստանյութի 4 դեղաչափի 2 շաբաթվա ընթացքում (տրվում է 0-րդ, 3-րդ, 7-րդ և 14-րդ օրերին): Դուք նաև պետք է ստանաք մեկ այլ դեղամիջոց, որը կոչվում է կատաղության իմունոգլոբուլին՝ կատաղության դեմ պատվաստանյութի առաջին դեղաչափին ստանալու օրը կամ դրանից անմիջապես հետո:
- Եթե նախկինում ստացել եք կատաղության դեմ պատվաստում, ապա վարակվելուց հետո ձեզ սովորաբար անհրաժեշտ է կատաղության դեմ պատվաստանյութի ընդամենը 2 դեղաչափ:

Կատաղության դեմ պատվաստանյութը կարելի է տալ այլ պատվաստանյութերի հետ միաժամանակ:

3. Խոսեք ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարի հետ

Ասեք ձեր պատվաստման հարցերով մատակարարին, եթե պատվաստանյութ ստացող անձը.

- Ունեցել է **ալերգիկ ռեակցիա կատաղության դեմ պատվաստանյութի նախորդ դեղաչափից հետո**, կամ ունի որևէ **լուրջ, կյանքին սպառնացող ալերգիաներ**
- Ունի **թույլ իմունային համակարգ**
- **Հնդուներում է կամ պլանավորում է ընդունել քլորոքին կամ քլորքինին առնչվող դեղամիջոց**

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

- Լախիկինում ստացել է **կատաղության դեմ պատվաստանյութ** (ձեր մատակարարը պետք է իմանա, թե երբ եք նախկինում ստացել կատաղության դեմ պատվաստանյութի որևէ դեղաչափ)

Որոշ դեպքերում, ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարը կարող է որոշել հետաձգել (նախքան վարակվելը) կատաղության դեմ պատվաստումը մինչև հաջորդ այցը: Կամ ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարը կարող է արյան անալիզ անցկացնել կատաղության դեմ պատվաստումներից առաջ կամ հետո՝ որոշելու կատաղության դեմ ձեր ինունիտետի մակարդակը:

Թեթև հիվանդություններ, ինչպես, օրինակ՝ մրսածություն ունեցող անձինք, կարող են պատվաստվել: Անձինք, ովքեր չափավոր կամ ծանր հիվանդ են, սովորաբար պետք է սպասեն մինչև կազդուրվելը՝ նախքան կատաղության դեմ (նախքան վարակվելը) պատվաստանյութ ստանալը: **Եթե դուք ենթարկվել եք կատաղության վիրուսի, պետք է պատվաստվեք՝ անկախ ընթացիկ հիվանդություններից, հղիությունից, կրծքով կերակրելուց կամ թուլացած ինունային համակարգից:**

Ձեր բժիշկը կարող է ձեզ հավելյալ տեղեկություններ տալ:

4. Պատվաստանյութից առաջացող ռեակցիաների ռիսկերը

- Կատաղության դեմ պատվաստումից հետո կարող է առաջանալ ցավ, կարմրություն, այտուցվածություն կամ քոր ներարկման հատվածում, ինչպես նաև գլխացավ, սրտխառնոց, որովայնի ցավ, մկանային ցավ կամ գլխապտույտ:
- Խթանիչ դեղաչափերից հետո երբեմն առաջանում է եղնջատենդ, հոդացավ կամ օերնություն:

Մարդիկ երբեմն ուշագնաց են լինում բուժօգործողություններից հետո՝ ներառյալ պատվաստումը: Հայտնեք ձեր բժշկին, եթե դուք թեթև գլխապտույտ եք զգում, կամ տեսողության փոփոխություն, կամ ականջներում զնգոց եք զգում:

Armenian translation provided by Immunize.org

Ինչպես ցանկացած դեղամիջոցի դեպքում, շատ փոքր հավանականություն կա, որ պատվաստանյութը լուրջ ալերգիկ ռեակցիայի, այլ լուրջ վնասվածքի կամ մահվան պատճառ հանդիսանա:

5. Ի՞նչ տեղի կունենա լուրջ ռեակցիայի առկայության դեպքում:

Ալերգիկ ռեակցիա կարող է առաջանալ, երբ պատվաստված անձը հեռանա կլինիկայից: Եթե տեսնում եք լուրջ ալերգիկ ռեակցիայի նշաններ (եղնջատենդ, դեմքի և կոկորդի այտուցվածություն, շնչառության դժվարություն, արագ սրտխփոց, գլխապտույտ կամ թուլություն), զանգահարեք 9-1-1 և տարեք անձին մոտակա հիվանդանոց:

Ձեզ մտահոգող այլ նշանների առկայության դեպքում զանգահարեք ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարին:

Անբարենպաստ ռեակցիաների մասին պետք է հայտնել Պատվաստանյութերի հետ կապված անբարենպաստ երևույթների հաշվետվությունների համակարգին (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS): Սովորաբար այս հաշվետվությունը կներկայացնի ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարը, կամ դա կարող եք ինքներդ անել: Այցելեք VAERS-ի կայքէջ՝ www.vaers.hhs.gov, կամ զանգահարեք 1-800-822-7967: VAERS-ը միայն ռեակցիաների մասին հաղորդելու համար է, իսկ VAERS-ի անձնակազմի անդամները չեն տրամադրում բժշկական խորհրդատվություն:

6. Ինչպե՞ս կարող եմ ավելին իմանալ:

- Հարցրեք ձեր առողջապահական խնամքի մատակարարին:
- Չանգահարեք ձեր տեղական կամ նահանգային առողջապահության դեպարտամենտ:
- Այցելեք Սննդամթերքի և դեղորայքի վարչության (Food and Drug Administration, FDA) կայքէջ պատվաստանյութի փաթեթի ներդիրների և լրացուցիչ տեղեկությունների համար՝ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines:
- Կապվեք Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոնների (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) հետ՝
  - Չանգահարեք 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) կամ
  - Այցելեք CDC-ի կայքէջ՝ www.cdc.gov/rabies

